

עשר מכות על מצרים

לראשונה מוזכר המושג 'עשר מכות' במשנה:

עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים ועשרה על הים. עשר מכות הביא הקב"ה על המצריים במצרים ועשרה על הים (מסכת אבות פרק ה משנה ד), וכן בהגדה של פסח, שנכתבה בתקופת התנאים.

המילה **מכה** לא מופיעה בפסוקים, אך בליל הסדר, אנחנו חוזרים על המושג 'עשר מכות'. כך נכתב בהגדה:

אלו עֶשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהִבִּיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם, וְאֵלוֹ הֵן:

דָּם
צַפְרָדַיִם
בְּנִים
עֲרֹב
דָּבָר
שְׁחִין
בָּרָד
אֲרָבָה
חֲשָׁךְ
מַכַּת בְּכוֹרוֹת

רבי יהודה הֵיךְ נוֹתֵן בָּהֶם סִמְנִים:
דְּצִ"ךְ עַד"ש בְּאֵם"ב.

1. חשבו על השאלות הבאות:

- האם יש משמעות לכך שניתנה כאן כותרת אחת לכלל המופיעים שהביא ה' על מצרים - "עשר מכות"?

- האם הכותרת הזאת משפיעה על היחס שלנו לאירועים? על איך שאנחנו זוכרים אותם?

- האם יש כותרת נוספת שהייתם יכולים לתת לאותם אירועים שקרו במצרים? חשבו על כותרת כזו והסבירו מדוע בחרתם בה.

עצרו וחשבו

- 10 לומר בעל פה את עשר מכות מצרים.
- מתי אנחנו משתמשים בראשי תיבות בחיים שלנו? לאיזה צורך?

2. מכות מצרים מופיעות בהגדה על פי החלוקה שקבע רבי יהודה: דְּצִ"ךְ עֲד"ש בְּאֵם"ב.

- מה מייצגים ראשי התיבות שקבע רבי יהודה?

- מדוע נקבעו ראשי תיבות? לאיזה צורך? עכשיו שאתם מכירים את ראשי התיבות שקבע רבי יהודה. האם הם עוזרים לכם לזכור את המכות. נסו לומר בעל פה מתוך הזיכרון את עשר המכות.

- ראשי התיבות הללו מופיעים בהגדה של פסח. באיזה אופן השימוש יכול לעזור בזכרון סיפור יציאת מצרים?

שאלה: האם אתם מכירים ראשי תיבות נוספים בתחום היהדות? בתחומים נוספים?
